

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

13 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 124

13-02-2025 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ലീഡ്സ് പദ്ധതി

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center"> ശ്രീ. യു. ആർ. പ്രദീപ് ശ്രീ. ടി. ഐ. മധുസൂദനൻ ശ്രീ. ലിന്റോ ജോസഫ് </p>	<p align="center"> ശ്രീ. പി. പ്രസാദ് (കൃഷി വകുപ്പ് മന്ത്രി) </p>
<p>(എ) സംസ്ഥാനത്ത് കാർഷിക വിജ്ഞാന വ്യാപനത്തിന് ഊന്നൽ നൽകുന്നതിനായി 'ലീഡ്സ്' എന്ന പേരിൽ പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടോ; വ്യക്തമാക്കുമോ;</p>	<p>(എ) ഉണ്ട്. LEADS (Lead Farmer Centered Extension Advisory and Delivery Services) പദ്ധതി, നിലവിൽ 4 ജില്ലകളിലാണ് (കൊല്ലം, പാലക്കാട്, വയനാട്, കണ്ണൂർ) നടപ്പിലാക്കി വരുന്നത്. ഓരോ പഞ്ചായത്തിൽ നിന്നും 50 സെന്റ് കൃഷി ഭൂമിയിൽ വിജയ മാതൃകകൾ തെളിയിച്ച 3 കർഷകരെ ലീഡ് കർഷകരായി തിരഞ്ഞെടുത്താണ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്. ഈ കർഷകർ ഫലപ്രദമായ ആശയവിനിമയ കഴിവുള്ളവരും, ഗ്രൂപ്പ് സന്ദർശനത്തിനും സാങ്കേതിക കൈമാറ്റത്തിനും സമയം മാറ്റിവയ്ക്കാൻ തയ്യാറായിട്ടുള്ളവരുമായിരിക്കണം. അനുഭവസമ്പത്തുള്ള ഈ കർഷകർ വഴി മറ്റുള്ള കർഷകർക്ക് കാർഷിക അറിവ് പകർന്നു വിജ്ഞാന വ്യാപനം സാധ്യമാക്കുന്നു. ഓരോ ലീഡ് കർഷകനെയും കേന്ദ്രീകരിച്ച് കൊണ്ട്, ആധുനിക കൃഷി രീതികൾ പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ താല്പര്യമുള്ള 10 കർഷകരെ ചേർത്ത് ഒരു സാറ്റലൈറ്റ് ഫാർമർ ഗ്രൂപ്പ് രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.</p>
<p>(ബി) കൃഷിയിടങ്ങളിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ വിദഗ്ദ്ധമായി ചർച്ച ചെയ്ത് പരിഹരിക്കുന്നതിന് നിലവിൽ സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോയെന്ന് അറിയിക്കുമോ;</p>	<p>(ബി) ഉണ്ട്. കൃഷിയിടത്തിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ വിദഗ്ദ്ധമായി ചർച്ച ചെയ്ത് പരിഹരിക്കുന്നതിന് ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ കാർഷിക വിജ്ഞാനകേന്ദ്രങ്ങൾ (ബ്ലോക്ക് ലെവൽ അഗ്രികൾച്ചർ നോളഡ്ജ് സെന്ററുകൾ) തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കാർഷിക സർവകലാശാലയിലെ വിദഗ്ദ്ധരെ ഉൾപ്പെടുത്തി രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള മൾട്ടി ഡിസീപ്ലിനറി ഡയഗ്നോസ്റ്റിക് ടീം കൃഷിയിട രോഗ കീടബാധ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് കർഷകരുടെ കൃഷിയിടത്തിൽ നേരിട്ട് എത്തി മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുന്നു. കൃഷിവകുപ്പ് മുഖേന നടപ്പിലാക്കുന്ന LEADS, ആത്മ (Agricultural Technology Management Agency) എന്നീ പദ്ധതികളുടെ ഭാഗമായും</p>

		<p>കർഷകർക്ക് കൃഷിയിട പ്രശ്നങ്ങൾ വിദഗ്ധരുടെ മുന്നിൽ അവതരിപ്പിച്ച് പ്രശ്നപരിഹാര സാധ്യമാക്കുന്നു. മണ്ണത്തിയിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന കാർഷിക സാങ്കേതിക വിജ്ഞാന കേന്ദ്രം (ATIC-Agricultural Technology Information Centre) വഴി ടെലിഫോണിലൂടെയും കർഷകർക്ക് വിദഗ്ധരുമായി ആശയ വിനിമയത്തിന് അവസരമൊരുക്കുന്നു. കൃഷിദർശൻ പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായും കൃഷിവകുപ്പ് കാർഷിക സർവ്വകലാശാല, ന്യൂഡെൽഹി ഫാർമേഴ്സ് അഗ്രി ബിസിനസ് കൺസോർഷ്യം തുടങ്ങിയവർ നടത്തുന്ന വിവിധ സെമിനാറുകൾ, അദാലത്തുകൾ എന്നിവ മുഖേനയും കർഷകർക്ക് വിദഗ്ധരുമായി പ്രശ്നങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്തു പരിഹരിക്കുന്നതിന് സാധ്യമാകുന്നു.</p>
(സി)	<p>സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പാക്കി വരുന്ന മറ്റ് കാർഷിക വിജ്ഞാന വ്യാപന പരിപാടികൾ എന്തൊക്കെയാണെന്ന വിശദാംശം ലഭ്യമാക്കുമോ?</p>	<p>(സി) കൃഷിഭവൻ ഉദ്യോഗസ്ഥർ കൃഷിയിടത്തിലെത്തി നേരിട്ടും വിവിധ പരിശീലനങ്ങളിലൂടെയും വിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തിവരുന്നു. റീജിയണൽ അഗ്രികൾച്ചറൽ ടെക്നോളജി ട്രെയിനിംഗ് സെന്ററുകൾ, ഫാർമേഴ്സ് ട്രെയിനിംഗ് സെന്ററുകൾ, സമേതി, കാർഷിക സർവ്വകലാശാല എന്നിവിടങ്ങളിലൂടെയാണ് പ്രധാനമായും പരിശീലനങ്ങൾ നടത്തുന്നത്. സംസ്ഥാനത്തിനു പുറത്തും ഇസ്രായേൽ പോലുള്ള മറ്റു രാജ്യങ്ങളിലും കർഷകരെ അയച്ചു നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ പരിശീലിക്കുന്നതിന് കൃഷി വകുപ്പ് അവസരമൊരുക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഫീൽഡ് തല പ്രദർശന തോട്ടങ്ങൾ, ട്രെയിനർമാർ എന്നിവയിലൂടെയും കൃഷി പാഠശാലയിലൂടെയും സാങ്കേതികവും നൂതനവുമായ അറിവുകൾ കർഷകരിൽ എത്തിക്കുന്നു. കേരള ഡിജിറ്റൽ സർവ്വകലാശാലയുമായി സഹകരിച്ച് കൃഷിവകുപ്പ് നടത്തുന്ന കർഷക ഇൻഫർമേഷൻ സിസ്റ്റംസ് സർവീസസ് & നെറ്റ് വർക്ക് പദ്ധതി (KISSAN) പ്രോജക്ട് വിജ്ഞാനപ്രദമായ ടെലിവിഷൻ പരിപാടികളിലൂടെ വിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നു. ന്യൂഡെൽഹി കൃഷിഭവനകൾ, പ്ലാന്റ് ഹെൽത്ത് ക്ലിനിക്കുകൾ, അഗ്രോ ക്ലിനിക്കുകൾ എന്നിവയിലൂടെയും ഫാം ഇൻഫർമേഷൻ ബ്യൂറോയുടെ സമ്പൂർണ്ണ കാർഷിക മാസികയായ കേരള കർഷകൻ, കാർഷിക ഇ-ജേർണൽ എന്നിവയിലൂടെയും വിവിധ പ്രചാരണ പരിപാടികളിലൂടെയും സാങ്കേതികവിദ്യകൾ കർഷകരിൽ എത്തിക്കുന്നു. ശാസ്ത്രീയ ഉപദേശങ്ങൾ നൽകുന്നതിനായി കാർഷിക സർവ്വകലാശാലയിലെ വിവിധ ശാസ്ത്ര വിഭാഗത്തിലെ ശാസ്ത്രജ്ഞർ അടങ്ങുന്ന വിദഗ്ധ സംഘത്തിന്റെ സേവനം ഉറപ്പു വരുത്തുന്നുണ്ട്. ശാസ്ത്രീയമായ രീതിയിൽ എങ്ങനെ കൃഷി ചെയ്യാം എന്നതിനെക്കുറിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക്</p>

അവബോധം ജനിപ്പിക്കുന്നതിനായി "വിള പരിപാലന ശിപാർശകൾ" എന്ന പുസ്തകം കാർഷിക സർവകലാശാല പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ